

HASTA BİLGİLERİYLE İLGİLİ YENİ GENELGE

“Sağlık Net 2 Sisteminin adı E-Nabız Sağlık.Net Online olarak değiştirilmiş...

Mevzuatı ise; yok!”

Hasta bilgilerinin toplanması, işlenmesi ve paylaşılması için Sağlık Bakanlığı'nın yıllardır sürdürdüğü çabaya yeni bir halka eklendi. Bakanlık 2015/5 sayılı bir Genelge yayınladı. Dişhekimleri, hekimler ve sağlık kuruluşlarına gönderilen bu Genelge ile hastaların bütün bilgilerinin Bakanlığa gönderilmesi isteniyor.

Daha önceki Sağlık Net 2 sisteminin adı e-Nabız Sağlık.Net Online olarak değiştirilmiş. Mevzuat ise yok!

Daha önceki sistem için veri isterken, sağlık hizmetlerinin planlanmasında kullanılacak deniliyordu; şimdi ise hastalar veya hekimleri kendi bilgilerine erişebilsin gerekçesiyle isteniyor veriler. Hastanın zaten elinde olan, Hasta Hakları Yönetmeliği gereği örneğini alabileceği ya da istediğinde sağlık kuruluşunun bilişim sisteminden erişebildiği verinin merkezleştirilmesi görünen amacı boşa çıkartıyor.

Diğer yandan, sosyal güvenceden yararlananlar bakımından hastaya yapılan tıbbi işlemler kamu kaynağının kullanımının kontrolü sebebiyle Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) sisteminde zaten kayıtlı olması da Bakanlığın görünen amacının haklı olmadığını ortaya koyuyor.

Ayrıca, Sağlık Bakanlığı'nın hastaların verilerini, ne kadar ulvi amaç gösterirse göstere; kaydetmesi, işlemesi ve paylaşması hukuka aykırı ve suçtur. Çünkü bu işlemlerinin hukuki dayanağı yoktur.

Kişilerin sağlık hizmeti almak için verdiği bilgiler, sağlık sorunlarının niteliği ve tedavi için yapılanların tamamı kişisel veridir. Bu veriler, niteliği gereği hassas veri olarak nitelenen çok özel bilgilerdir.

Anayasa'nın 20. maddesi gereğince *“Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.”*

Sağlık Bakanlığı'nın veri toplaması için iki kez yasal düzenleme yapıldı ikisi de Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi. Benzer bir düzenleme içeren Elektronik Haberleşme Kanunu hükmü de yine Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi.

Sağlık Bakanlığı'nın veri toplamakta kullandığı Sağlık Net2 Sistemine veri gönderilmesini zorunlu tutan Genelge açıkça hukuka aykırı bulundu ve Danıştay tarafından yürütmesi durduruldu. Aynı şekilde Sosyal Güvenlik Kurumu'nun hastaların avuç içi izinin okutulmasını zorunlu tutan Genelgesi de Danıştay tarafından durduruldu ve dayanak düzenlemenin iptali için Anayasa Mahkemesine başvuruldu.

Yargı kararlarında kişisel veriler ve bunlarla ilgili düzenlemelerin nasıl yapılması gerektiği ayrıntılarıyla ifade edilmiştir:

Anayasa'nın 20. maddesi, kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sağlanan anayasal güvenceyi, kişisel verilerin ancak kanunda öngörülen hâllerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceği şeklinde belirtmiştir. Dolayısıyla bu hakkı ilgilendiren yasal düzenlemelerin, çerçevesi çizilmiş, açık, anlaşılabilir, kişilerin söz konusu haklarını kullanabilmelerine elverişli ve özel hayatlarını ilgilendiren veri, bilgi ve belgelerin resmi makamların keyfi müdahalelerine karşı korunmasını olanaklı hâle getirilmesi gerekmektedir. (Anayasa Mahkemesi Kararı 2.10.2014 tarih ve 2014/149 E. 2014/151 K. R.G.:1.1.2015-29223)

Anayasamız gereğince hiç kimse kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.

Ortada Sağlık Bakanlığı'na hastaların verilerin toplayıp kaydetme, işleme ve paylaşma izni veren; bu verilerin toplanması, korunması ve gerektiğinde silinmesiyle ilgili yöntemi tanımlayan herhangi bir yasa yoktur. Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı ise Meclis'te görüşülmeyi beklemektedir.

Yeni bir mevzuat oluşturulmadan, Sağlık Bakanlığı'nın hasta verilerini toplaması, işlemesi, paylaşması mümkün değildir. Sağlık kuruluşlarının hasta verilerini Bakanlığa göndermelerini gerektiren bir yasal düzenleme de yoktur. Yasası olmayan bir Genelge ile bu derece hassas veriler toplanamaz. Dişhekimleri ve sağlık kuruluşları evrensel ve ulusal normlarla korumakla yükümlü oldukları hasta sırlarını Bakanlığın basit bir genelgesiyle paylaşamazlar. Bu verilerin paylaşılması için hastanın açık rızasının yanı sıra konu, kapsam ve çerçevesi açıkça düzenlenmiş yasa olmalıdır. Bütün bunlardan sonra yapılacak paylaşımın da amacın haklı kıldığı sınırlılıkta olması gereklidir. Bakanlığın Genelge'sinde ise bunların hiçbirine uyulmamaktadır.

Meslektaşlarımızı hasta sırrını korumakla İdarenin baskısına uğramak arasında tercih yapmaya zorlayan bu Genelge derhal geri çekilmelidir. Bütün bu hususlar Sağlık Bakanlığı'na iletilerek, Sayın Bakan'ın 13.12.2013 tarihinde Anadolu Ajansına ifade ettiği "*Kişinin özel sağlık bilgilerinin, hekimi dışında paylaşılmasını doğru bulmadığı*"na ilişkin beyan ve "*...kişinin kimliği lazım değil sağlık bilgileri lazım. O nedenle, şimdi yeni çalışmamız kişiyi X olarak görebilmek...*" şeklindeki söz de hatırlatılmış ve Genelge'yi acilen geri çekmesi istenmiştir. Diğer yandan hukuka aykırı Genelge'nin yürütmesinin durdurulması ve iptali için dava hazırlıklarımızı sürdürmekteyiz.

Kamuoyuna saygıyla duyururuz.

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ